

HELSINŠKI ODBOR ZA LJUDSKA PRAVA U SRBIJI
HELSINKI COMMITTEE FOR HUMAN RIGHTS IN SERBIA
Srbija, 11000 Beograd, Rige od Fere 20, tel/fax: (+381 11) 3032408, 2639437,
2626686, e-mail: biserkos@EUnet.rs, <http://www.helsinki.org.rs>

OTVORENO PISMO
MINISTARSTVU PROSVETE REPUBLIKE SRBIJE I REKTORSKOM
SAVETU KONFERENCIJE UNIVERZITETA SRBIJE

Romi su najveća transnacionalna manjina u Evropi, ali su i među najsiromašnijim i najmanje obrazovanim populacionim grupama u svim evropskim zemljama. Stoga je i Evropski parlament 2008. godine usvojio *Rezoluciju o evropskoj strategiji prema Romima* i pokrenuo međunarodni projekat *Dekada inkluzije Roma 2005-2015* kojem je predsedavala i Srbija od june 2008. do juna 2009. godine.

Prema popisu iz 2002. u Srbiji živi 108.193 Roma (iako je stvaran broj četiri do pet puta veći), a samo 0.3 posto od toga broja ima visokoškolsko obrazovanje. U poređenju sa nacionalnim prosekom od nešto više od 6 posto visokoobrazovanih stanovnika Republike Srbije, to je nedopustivo nizak procenat, ali i pokazatelj neravnopravnog i marginalizovanog položaja ove nacionalne manjine.

Republika Srbija je među prioritete uključila i unapredjivanje obrazovanja Roma kao izuzetno osetljive grupe stanovništva. To je zapisano u Nacionalnoj strategiji za pristupanje SCG Evropskoj uniji, Nacionalnom programu za integraciju u Evropsku uniju, Zakonu o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina, Strategiji za smanjenje siromaštva i, konačno, u Strategiji za unapredjivanje položaja Roma koja predviđa mere afirmativne akcije u oblasti obrazovanja.

Afirmativne mere u oblasti visokog obrazovanja za učenike romske nacionalnosti u primeni su od školske 2003/04. godine. Međutim, do školske 2009/10 na fakultete je upisano svega 626 učenika. Tek 2009. ove mere su zakonski uvedene u obrazovni sistem Srbije, ali samo u sistem srednjoškolskog obrazovanja. Zakonski još uvek nisu definisane u oblasti visokog obrazovanja. Otuda se svake godine pravo na jednaku dostupnost obrazovanju praktično uskraćuje pripadnicima najsiromašnije i najmanje obrazovane nacionalne manjine u Republici Srbiji.

Problem afirmativnog upisa već dva meseca čeka na rešenje koje treba da iznađu Ministarstvo prosvete Republike Srbije i veliki broj fakulteta čiji je osnivač Republika. Ionako malobrojni učenici romske nacionalnosti, koji bi želeli da nastave školovanje još uvek čekaju na upis, iako je školska godina uveliko u toku. Od uprava fakulteta dobijaju odgovor da ne mogu da ih upišu dok ne dobiju sredstva za školarine od Ministarstva za obrazovanje, dok

Ministarstvo prebacuje odgovornost na fakultete i zahteva upis i bez naplate školarine.

Ovim pismom pozivamo Ministarstvo prosvete Republike Srbije i Rektorski savet Konferencije univerziteta Srbije da što hitnije reše problem upisa 150 učenika romske nacionalnosti i preduzmu mere kako bi se od naredne godine, u cilju postizanja suštinske ravnopravnosti u društvu, pitanje afirmativnog upisa i sistemski regulisalo.

Beograd, 27. decembar 2010

Helsinški odbor za ljudska prava
Žene u crnom
Regionalni centar za manjine
Centar za integraciju mladih
Komitet pravnika za ljudska prava